

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Інститут педагогіки НАПН України
Факультет іноземної філології
За підтримки Британської Ради в Україні

ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА СВІТОВИЙ КОНТЕКСТ

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

Частина II

Умань 2019

УДК 37:001.895(477+100)(06)

I-66

Редакційна колегія:

**Безлюдний Олександр
Іванович**

Ректор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України

**Колядя Наталія
Миколаївна**

Проректор з інноваційних досліджень та європейської інтеграції Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор

**Бріт
Надія Михайлівна**

Директор Регіонального центру навчання іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук, професор кафедри англійської мови та методики її навчання, Заслужений працівник освіти України

**Постоленко Ірина
Сергіївна**

Декан факультету іноземної філології, кандидат педагогічних наук, доцент

**Заболотна Оксана
Адольфівна**

Завідувач Лабораторії педагогічної компаративістики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор

Відповідальна за випуск:

Загоруйко Людмила Олексіївна кандидат педагогічних наук, доцент

Автори несуть відповідальність за наукову вірогідність і коректність вміщених у збірнику матеріалів

Інновації в сучасній освіті: український та світовий контекст : матеріали міжн. науково-практич. конф., 18-19 квітня 2019 р. м. Умань. – Умань : «Візаві», 2019 – Ч. 2. – 154 с.

Матеріали збірника присвячено висвітленню проблем, які обговорювалися на II міжнародній науково-практичній конференції «**Інновації в сучасній освіті: український та світовий контекст**», зокрема: інновації в сучасній середній освіті; інновації у вищій школі; іноземні мови в контексті глобалізації та модернізації сучасного світу тощо.

Видання призначене для науковців, аспірантів, викладачів, студентів та всіх, хто цікавиться здобутками у галузі освіти.

ЗМІСТ

Передмова		7
Олег Комар	ІННОВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ВЕБ-ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	8
Тетяна Комісаренко	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ КАРТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	10
Інна Кононенко	ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	13
Анна Кришко, Ганна Долінська	ПРИНЦИП КООПЕРАЦІЇ В РАМКАХ ТЕОРІЇ УСПІШНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	16
Наталія Лавриченко	ЛІНГВІСТИЧНА ОБДАРОВАНІСТЬ ТА ЇЇ ПРОЯВИ	19
Інна Лаухіна, Ольга Побережник Liudmyla Lysenko	МЕТОНИМІЧНІ ПЕРЕНЕСЕННЯ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ DEVELOPING SPELLING TECHNIQUES AS AN EFFECTIVE TOOL IN LANGUAGE TEACHING	22 26
Віктор Литвиненко	СУЧАСНІ ВИМОГИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	30
Олена Локшина	ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ: ДО ПИТАННЯ ПРО ТРАНСФОРМАЦІЮ СУТНОСТІ	33
Людмила Люшнівська	ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК МЕТОД УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	35
Світлана Максимчук-Макаренко	УЧАСТЬ ГЛУХІВСЬКОГО НПУ ІМ. О.ДОВЖЕНКА У МІЖНАРОДНОМУ ГРАНТОВОМУ ПРОЕКТІ «РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ: ІНТЕГРАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ» ПРОГРАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЕРАЗМУС+, НАПРЯМОК «ЖАН МОНЕ»	38
Євген Мамчур	МОВНА ОСОБИСТІСТЬ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	41
Вадим Мартинюк	ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	44
Наталія Мастилко	ВТОРИННА НОМІНАЦІЯ І МОВНА КАРТИНА СВІТУ	47

Наталія Мельник	МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ – НЕВІД’ЄМНА ЧАСТИНА СУЧАСНОЇ МОВИ НІМЕЦЬКОЇ МОЛОДІ	50
Ніна Нікольська	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ БІЛІНГВАЛЬНОЇ ОСВІТИ	53
Natalia Ohorodnyk	REFORMATTING THE MARITIME ENGLISH SYLLABUS	57
Viktoriia Pavlyuk	STRATEGIES OF FOREIGN LANGUAGES TEACHING FOR PRE-SCHOOLERS	59
Ліона Палагута	ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ОСВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	62
Алла Паладьева	ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	65
Лариса Пасічник	ЦЕНТРИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ ЯК ОСЕРЕДКИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ	67
Оксана Першукова	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ КОРИСТУВАЧІВ ГЛОБАЛЬНОЮ АНГЛІЙСЬКОЮ	69
Анна Підгаєцька	ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ УПРАВЛІНСЬКОЇ СТРУКТУРИ КАНАДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ МАГІЛІ ТА УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ УДПУ ІМ. ПАВЛА ТИЧИНИ	73
Євген Плотніков	ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛІВ: ГОТОВНІСТЬ ОСВІТЯН ДО НОВИХ ФОРМ ТА МЕТОДІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	77
Тетяна Погорелова	СУЧАСНА ПАРАДИГМА ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»	80
Тетяна Пономаренко	МОДЕРАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	83
Ірина Постоленко	БРИТАНСЬКИЙ ШКІЛЬНИЙ КУРИКУЛУМ ТА ЙОГО ТИПИ	87
Геннадій Прокоф'єв	ІРОНІЯ ТА СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ: ПОДВОЄННЯ КОДУ	90
Yevheiiia Protsko, Yana Bondaruk	ENTREPRENEUR OR TEACHERPRENEUR?	92
Олександр Реєнт	ДІАХРОНІЧНИЙ ТА СИНХРОНІЧНИЙ ПІДХОДИ У ВИВЧЕННІ ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	94

Оксана Рогульська	ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ	97
Ольга Свиридчук	ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ	101
Світлана Слупицька	АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНШОМОВНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	105
Lina Smirnova	BILINGUAL EDUCATION IN THE CONTEXT OF GOBALIZATION AND MODERNIZATION OF THE MODERN WORLD	108
Марія Сотська	ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ СІНГАПУРУ	112
Наталія Ставчук	ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ	114
Наталія Станіславчук	ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ТА СУТНОСТІ ЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	116
Olha Sushkevych	COMMUNICATION IN SOCIAL MEDIA: LEARNING OPPORTUNITIES AND PROBLEMS	118
Марія Тименко	ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У СЕРЕДНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ	121
Ірина Угніч	FAITHFULNESS OF TECHNICAL TEXT TRANSLATION	123
Таміла Філіппович	МЕТОДИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЗАСТОСУВАННЯ АВТЕНТИЧНОГО ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	125
Iryna Kholod	INTERCULTURAL COMPETENCE DEVELOPMENT IN LEARNING ENVIRONMENT	128
Надія Чабанович	НЕПЕРЕРВНА ОСВІТА ЛІКАРІВ У КРАЇНАХ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ	131
Zhanna Chernyakova	INNOVATION SYSTEM OF HIGHER EDUCATION: FOREIGN APPROACHES TO THE DEFINITION OF THE NOTION	132
Світлана Шандрук	ПІЗНАВАЛЬНІ БАР'ЄРИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	135
Марина Шемуда	СИНКВЕЙН ЯК ПРИЙОМ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	138
Анастасія Шиманська	ПІСНЯ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	141

Оксана Шпарик	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОРІЄНТИРИ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ В КИТАЇ	РОЗВИТКУ	144
Наталія Шульга	МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ З ЕТНІЧНИХ МЕНШИН		146
Світлана Шумаєва	ПІДТРИМКА ТА БЕЗПЕРЕРВНЕ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ	ПІДВИЩЕННЯ	149
Ірина Щербань	ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ		151

перетворюється на радника та консультанта.

Отже, особистісно-орієнтований, когнітивно-комунікативний підхід до іншомовної підготовки фахівця в галузі міжнародного менеджменту забезпечує ефективне засвоєння курсу іноземної мови за професійним спрямуванням шляхом застосування різних форм та методів активного соціокультурного та професійного спілкування, невід'ємними складовими якого є вмотивованість, цілеспрямованість, інформативність, та партнерський характер взаємодії всіх учасників освітнього процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Вербицкий А.А. Компетентностный подход и теория контекстного обучения. – М.: ИЦ ПКПС, 2004. – 84 с.
3. Бібік Н.М., Ващенко Л.С., Локишина О.І. та ін. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Бібліотека з освітньої політики. Під заг. ред. О. В. Овчарук. – К.: «К.І.С.», 2004. – 112 с.
4. *Improving the Effectiveness of Language Learning: CLIL and Computer Assisted Language Learning. Improving the Effectiveness of Language Learning: CLIL and Computer Assisted Language Learning. ICF GHK, 2014, 36 p.*

Тетяна Пономаренко,
доктор педагогічних наук, професор,
Педагогічний інститут Київського університету
імені Бориса Грінченка
(м. Київ, Україна)

МОДЕРАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Якість освіти визнається одним із найважливіших показників рівня розвитку суспільства, «значущим педагогічним феноменом, що відбиває сучасне соціальне замовлення» [5: 150] на формування всебічно та гармонійно розвинутої, соціально компетентної особистості. Якість освіти зумовлюється особливостями інноваційної діяльності, інноваційного навчання в умовах освітнього закладу. Тож визначається, що «наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність закладів вищої освіти є обов'язковою та невід'ємною складовою частиною їхньої освітньої діяльності» [1: 16].

Однією з інноваційних стала спеціально розроблена (Г. Беленька, М. Машовець) освітньо-професійна програма для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти. На засадах вищезначеного було створено робочу програму навчальної дисципліни «Освітній

менеджмент в галузі дошкільної освіти». Однією із складових програми визначено дисципліну «Інноваційні технології», метою якої є формування готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до управління впровадженням педагогічних інноваційних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти.

У процесі вивчення дисципліни використовувалася модерація як колективний спосіб навчання, його інноваційна форма. Впроваджуючи модерацію, ми враховували, що в науковій літературі вживається близьке до сутності модерації поняття – «коучинг», яке в перекладі з англійської означає «наставляти», «тренувати», «надихати» (В. Крижко, І. Мамаєва) [4]. Провідна ідея коучингу – бачити в тих, хто навчається, людей із їхніми цінностями, прагненнями, особистими цілями. Виходити з того, що людина від природи безмежно талановита, володіє великим потенціалом, який не реалізується повною мірою. Завдання коуча (викладача) – делікатно допомагати виокремлювати та формулювати проблеми, визначити цілі, шляхи та засоби їхнього досягнення. Обмежувати використання готових порад та рекомендацій, стимулювати власні вирішення актуальних проблем.

Освітню діяльність ми вибудовували на засадах дотримання основних принципів коучингу: усвідомлення виконавцем необхідності, сутності та особливостей власної діяльності, відповідальності за її результат; директивний вплив педагога змінюється на співробітництво усіх учасників освітнього процесу; осуд – на адекватну, обґрунтовану оцінку, зовнішня мотивація – на самомотивацію; змін більше не бояться, а беруть у них участь, вітають їх; мета навчальної діяльності – не задоволення педагога процесом та результатами навчання, а забезпечення кваліфікованих освітніх послуг тим, хто навчається; авральна діяльність поступається довготривалому стратегічному плануванню; здійснюється допомога в навчанні, аніж учіння тощо.

Отже, використовуючи модерацію, ми виходили з розуміння сутності означеного феномену як управління процесом навчання майбутніх фахівців дошкільної освіти й надавання їм допомоги в досягненні цілей на засадах їх ціннісних орієнтацій, діагностики інтересів, потреб, сумісного цілепокладання, визначення смислу навчальної діяльності тощо.

В процесі навчальної діяльності ми послуговувалися тим, що «модерування – діяльність, спрямована на розкриття потенційних можливостей фахівця. В основі модерування лежить використання спеціальних технологій, які допомагають організувати процес вільної комунікації, обміну думками, судженнями, що підводить ... до прийняття професійно грамотного рішення за рахунок реалізації внутрішніх можливостей» (Т. Сорочан) [7: 262].

Тож упровадження модерації при вивченні навчальної

дисципліни зумовлювалося можливістю залучення майбутніх фахівців дошкільної освіти до процесу виявлення, усвідомлення, аналізу утруднень у сфері професійної діяльності, пошуку шляхів їх вирішення, неформального набування необхідного особистісно-професійного досвіду, взаємонавчання та засвоєння досвіду одногрупників.

Логічним підґрунтям використання модерації в освітньому процесі були визначені її найбільш суттєві елементи: керівна, фасилітативна функція модератора, який є не лектором, експертом, а здійснює підтримку, допомогу, сприяння, організацію активного навчання; спільне короткотермінове та довгострокове планування семінарських та практичних занять; візуалізація змісту, напрямів, способів навчальної діяльності; структурування освітнього процесу на засадах використання різних організаційних форм його здійснення (індивідуальної, парної, групової, колективної тощо); обов'язкова презентація напрацювань (візуальної й вербальної); здійснення зворотного зв'язку, наскрізної рефлексії (змісту, методів навчання, взаємодії його учасників тощо), оцінки досягнутих результатів; емоційно-позитивний, комфортний клімат у навчальній групі, що сприяє активній участі кожного в освітньому процесі.

Доведено, що використання модерації ефективно сприяє реалізації ідей та принципів інтерактивної навчальної діяльності (В. Дьяченко) [6]. На засадах того, що в сучасній психолого-педагогічній науці й освітній практиці активні та інтерактивні форми й методи навчання, засновані на діяльному й діалоговому пізнанні, визнаються інноваційними, одними з найактуальніших, зумовлюючи ефективність результатів навчальної діяльності, в процесі лекцій, семінарських та практичних занять ми використовували саме такі форми та методи навчання.

Використовуючи проблемні лекції ми основувалися на тому, що проблемна лекція – це лекційна форма, в якій процес пізнання студентів наближається до пошукової, дослідницької діяльності. Тож намагалися не стільки передати інформацію, скільки залучати майбутніх фахівців до протиріч науки й практики дошкільної освіти та способів їх вирішення, основуючись на тому, що логіка проблемної лекції є принципово відмінною від логіки лекції інформаційної.

Так, у процесі навчальної діяльності використовувалися: лекція-бесіда «Інноваційні педагогічні технології як феномен освітньої діяльності»; лекція-дискусія «Інноваційні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти»; лекція з використанням елементів «мозкового штурму» – «Управління впровадженням педагогічних інновацій з соціально-морального розвитку дошкільників»; лекції з аналізом та обговоренням конкретних ситуацій з реальної педагогічної практики «Інноваційні педагогічні технології в системі освітньої інноватики», «Управління педагогічними інноваціями в закладі дошкільної

освіти»; лекція «прес-конференція» із залученням спеціалістів з проблеми, яка вивчається «Готовність фахівців дошкільної освіти до управління інноваційною діяльністю» тощо.

У процесі проведення семінарських занять ми враховували положення про те, що психічний розвиток особистості, за визначенням Г. Костюка [3] «... не зводиться до засвоєння та інтеріоризації зовнішніх відносин. Він включає подальшу переробку засвоєного, його систематизацію, що призводить до цілісних змін особистості, виникнення нових імпульсів до діяльності, нових її структур, нової її екстеріоризації» [3: 134]. З цього погляду й семінарське заняття ми розглядали як таке, під час підготовки та проведення якого продовжується поглиблення певних знань, тож вони набувають не суто емпіричної значущості, а теоретико-методологічної.

Пріоритетним предметом упровадження науки в практику діяльності майбутніх фахівців дошкільної освіти шляхом проведення проблемних лекцій, семінарських занять є професійно необхідні знання (теоретичні, методичні, прикладні). Практичні ж заняття «... сприяють активізації та інтенсифікації процесу засвоєння знань, формуванню, вдосконаленню умінь, що є необхідним у професійній практичній роботі ...» [2: 221].

Використовуючи практичні заняття в процесі навчальної діяльності, ми дотримувалися позиції Н. Коломінського [2] щодо необхідності актуалізації таких основних умов підвищення їх ефективності: поєднаність ідеальних моделей діяльності зі спонтанними рішеннями тих, хто навчається; зв'язок матеріалу практичного заняття з матеріалом лекції (семінару); значущість проблем, які вирішуються на занятті, для особистісного й професійного розвитку майбутніх фахівців; індивідуалізація завдань; усвідомлення та самоаналіз студентами структури й результатів заняття; поопераційний контроль і корекція в ситуаціях, які є відображенням реальної педагогічної практики; створення атмосфери невимушеності, суб'єкт-суб'єктного діалогу між учасниками освітнього процесу тощо.

Основаючись на тому, що вивчення навчальної дисципліни здійснювалося на засадах застосування модерації як інноваційної форми навчальної діяльності, всі форми інтерактивного навчання (лекційні, семінарські, практичні заняття) проводилися на модеративних засадах, тобто визначалися нами як модеративні, що сприяло професійному становленню майбутніх фахівців дошкільної освіти, формуванню їх фахової компетентності, розвитку самостійності, творчості, інтелектуальної активності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380 (із змінами, внесеними згідно із Законами № 2657-VIII від

18.12.2018 р.; № 2661-VIII від 20.12.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://www.google.com/search?q=https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Коломінський Н.Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект) : монографія / Н.Л. Коломінський. – К. : МАУП, 2000. – 286 с. – С. 260–283.

3. Костюк Г.С. Принцип развития в психологии / Г.С. Костюк // Методологические и теоретические проблемы психологии. – М. : Наука, 1969. – С. 118–152.

4. Крижко В.В. Аксіологічний потенціал державного управління освітою : навч. посіб. / В.В. Крижко, І.О. Мамаєва. – К. : Освіта України, 2005. – 224 с.

5. Крутій К.Л. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в дошкільному закладі : монографія / К.Л. Крутій. – Запоріжжя : ЛПКС. ЛТД, 2006. – 172 с.

6. Панина Т.С. Современные способы активизации обучения : учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений / Т.С. Панина, Л.Н. Вавилова ; под ред. Т.С. Паниной. – 2-е изд., стер. – М. : Издат. центр «Академия», 2006. – 176 с.

7. Сорочан Т.М. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика : монографія / Т.М. Сорочан. – Луганськ : Знання, 2005. – 384 с.

Ірина Постоленко,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
(м. Умань, Україна)

БРИТАНСЬКИЙ ШКІЛЬНИЙ КУРИКУЛУМ ТА ЙОГО ТИПИ

Національний курикулум (The National Curriculum) – це документ державного рівня, який лежить в основі політики, спрямованої на підвищення стандартів. У ньому чітко викладені офіційні права на отримання освіти для всіх учнів. Він визначає зміст навчання і виховання, і встановлює засоби досягнення педагогічних цілей на всій території Великої Британії. У національному курикулумі встановлено, як має відбуватися оцінювання учнівських знань і умінь, а також як повинні оприлюднюватися результати оцінювання. Завдяки національному курикулуму вчителі, учні, батьки, роботодавці та широкий загальний чітко розуміють, які навички і знання британські учні отримають в школі.

Британський науковець Джин Дін розрізняє такі типи курикулуму, як робочий, інституціональний, прихований, шкільний, базовий та локальний [1]. Наводимо коротку характеристику типів курикулуму.

Робочий курикулум (The Taught Curriculum) охоплює процес